

Motion

1976/77:420

av fru Johansson i Uddevalla m. fl.
om förbud mot heltäckningsmattor i offentliga lokaler

Av alla barn i Sveriges skolor lider ca 20 % av allergisk astma, och ungefär lika många har mer eller mindre beständig snuva av allergisk natur. Den vanligaste, utlösande faktorn när det gäller barnallergi är damm. Vid en större undersökning i Oslo fann man att av 725 undersökta barn 690 var allergiska mot utifrån kommande substanser, i första hand husdamm och djurhår, därefter frömjöl och mögelsporer. Av de återstående med allergibesvär var 293 överkänsliga för endast ett känt allergen (allergiframkallande ämne). Av dessa 293 var 153 dammkänsliga. Bland 397 barn, som var känsliga för flera kända allergiframkallande ämnen, var 312 känsliga för damm.

Vad som är allergiframkallande i damm har länge varit förhållandevis okänt. Man har haft olika teorier, men sedan man gjort nya rön de senaste åren, framför allt i Holland men även i England, har man kunnat påvisa att en av de absolut väsentligaste orsakerna till dammallergi är överkänslighet för ett litet kvalster, som är 0,1 mm stort. Det lever utanpå människohud.

Här kommer de heltäckande mattorna in i bilden. Alla människor lämnar ju mjäll ifrån sig, små, från huden avstötta partiklar. Särskilt barn med torr hud sprider ganska stora mängder sådana partiklar omkring sig. Heltäckningsmattorna av syntetisk typ (det är de enda som alls kan tänkas) har statisk elektricitet och binder dammet i ökad utsträckning. Heltäckningsmattan blir då en mycket lämplig plats för kvalstren att fortleva och föröka sig på, eftersom det inte går att få mattan ren. (Konsumentverkets provningar har visat att detta är ytterligt svårt.) Man vet också, att trots att dammet binds i mattan statiskt, virvlas det upp när livliga barn rör sig på mattan.

Av detta framgår, att heltäckningsmattor i skolor är något helt förkastligt. Det är ganska lätt att dra slutsatsen att heltäckningsmattor i offentliga lokaler över huvud taget är förkastliga.

En grupp handikappade, som har stor glädje av heltäckningsmattorna, är de hörselskadade, som slipper slammer och hårda ljud när golvet är inklätt med matta. Men det finns numera utmärkt bra alternativ, som ger lika bra effekt för deras del.

Spri råd nr 5.20 för december 1974 redogör utförligt för problemet med heltäckningsmattor. Man säger där att bakterier kan förekomma i själva mattan och under vissa betingelser föröka sig och med damm föras upp

i luften. Det finns även en ekonomisk värdering i sammanhanget, eftersom en kostnadskalkyl från olika håll visar, att heltäckande textilmattor är avsevärt dyrare i anskaffning och skötsel än linoleum- och plastmattor och att de dessutom har betydligt kortare livslängd.

Man säger i denna skrift också, att det inte kan bestridas, att heltäckande textilmattor indirekt utgör en risk för överkänsliga personer. Beträffande rengöring och skötsel sägs bl. a. att "även om dammsugning med eller utan borstvalsmaskin är den lämpligaste av nu kända metoder, kan man enligt många undersökningar endast åstadkomma en rengöring i ytskiktet, medan slitskiktets botten får ett svåråtkomligt permanent smutslager".

Med hänvisning till vad som anförts föreslås

att riksdagen beslutar

1. att förbud utfärdas mot inläggande av heltäckningsmattor i alla offentliga lokaler som är under ny- eller ombyggnad,
2. att heltäckningsmattor successivt byts ut vid reparationer i offentliga lokaler.

Stockholm den 20 januari 1977

TYRA JOHANSSON (s)

i Uddevalla

LARS-INGVAR SÖRENSEN (s)

INGEMAR LEANDER (s)